

با وجود استقبال فراوانی که در قاره ی آسیا و البته چین و هند و ژاپن از برنج می شود، این ماده ی غذایی، در اروپا چندان محبوبیت ندارد و به عبارتی، هنوز مفتخر نشده که به عنوان غذای اصلی، میهمان سفره های رنگین مردم اروپا باشد.

در این یادداشت نگاهی بر تهیه و مصرف برنج در اروپا داریم.

برنج در اروپا

همان گونه که در ابتدا مطرح شد، اروپایی ها (به ویژه کشورهای شمالی) چندان برنج پسند نیستند و برنج جایی در غذای آن ها ندارد. با این حال، برنج در این قاره، بیشتر اهمیت و ضرورتی فرهنگی-اجتماعی و اکولوژیکی دارد.

سرانه ی مصرف برنج در قاره ی سبز متفاوت است. در کشورهای شمالی که برنج خیز نیستند، این میزان در سال از ۳.۵ تا ۵.۵ کیلو و در کشورهای جنوبی از ۶ تا ۱۸ کیلو، نوسان دارد.

در مجموع، ۲۷ کشور عضو اتحادیه ی اروپا، ۴۵۰ هزار هکتار زمین کاشت برنج دارند. میزان تولید برنج در سال ۳.۱ تن است که از این مقدار، ۱.۱ تن آن صادر می شود. کشورهای ایتالیا و اسپانیا، ۸۰ درصد و یونان و پرتغال، ۱۲ درصد از برنج اروپا را تولید می کنند و به یمن کشورهای یاد شده، این قاره توانسته تا میزان ۷۰ درصد در تولید برنج خود کفا شود. فرانسه، بلغارستان، مجارستان و رومانی از دیگر تولید کنندگان برنج هستند.

روسیه و اوکراین از دیگر کشورهایی هستند که خارج از اتحادیه به تولید برنج می پردازند.

لحظه ی ورود برنج به اروپا

پیشینه ی ورود برنج به قاره ی سبز، به دوره ی ماجراجویی های اسکندر در آسیا و ۳۲۰ سال پیش از میلاد مسیح باز می گردد. پس از این عرب ها با ورود به شبه جزیره ی ایبری (در نزدیکی اسپانیا و پرتغال) برای باری دیگر این قاره را با برنج آشنا کردند. با این حال، تا آن زمان برنج غذایی نادر بود و تنها بر سر میز پادشاه ها افتخار به حضور می داد. هم چنین مدرک و سندهایی از رشد برنج در پرتغال، در سده های دوازدهم و پانزدهم نیز پیدا شده است. پس از این برنج از پرتغال روانه ی ایتالیا شد و رفته رفته، جای خود را در این قاره باز کرد.

با ورود برنج به کشورهای اروپایی (به ویژه منطقه های محروم)، دگرگونی های گسترده ای در رسم، سنت و البته کنش و ساختار اقتصادی این کشورها پدید آمد. با این حال کاشت برنج در اروپا داستان دیگری دارد.

کاشت برنج اروپایی

کاشت برنج در اروپا، از منطقه های رسوبی و آبرفتی (دلتای رودخانه) شروع شد که البته تا مدتی طولانی، این زمین ها را غیربهداشتی و غیر قابل سکونت می دانستند. این منطقه ها به دلیل بهره مندی از آب فراوان، نقش مهمی در تولید و گسترش برنج در سراسر اروپا داشتند. پس از بارها کاشت برنج و کسب تجربه، اروپایی ها دریافته اند که کاشت برنج، نه تنها از جهت غذایی که از نظر اکولوژیک هم فایده و بهره های زیادی در بر دارد. کاشت برنج، سبب شست و شو و صاف کردن خاک منطقه می شد و خاک را برای کاشت محصول هایی دیگر هم چون گندم و دانه های غلات، آماده می کرد.

جهان پویا و زایا

تاریخ ورود برنج به اروپا، مصرف و گذشته و حال برنج در این قاره، از محورهای این مقاله بودند. دانستیم که برخلاف آسیا، در اروپا برنج چندان به عنوان غذای اصلی به شمار نمی رود و جدا از کارکردهای غذایی، اثرهای اجتماعی و اکولوژیک نیز دارد. نگارنده باور دارد که اگر بپذیریم هیچ چیزی در طبیعت بی دلیل و بی فایده به وجود نیامده است، آن گاه می توانیم کارکرد و نقشی نو برای آن تعریف کنیم. دلتای رودخانه و زمین های آبرفتی که برای مدت ها در اروپا بدون کارکرد بود و البته خطرناک شمرده میشد، پس از مدتی به بستر زایش برنج تبدیل گردید و همین موضوع دگرگونی های گسترده ای را در عرصه ی فرهنگ، ساختار جامعه، ساختار اقتصاد و البته اکوسیستم اروپا پدید آورد و روشن است که هر دگرگونی در یک بخش از جامعه (هرچند اندک)، چه اثرهای گسترده ای بر دیگر بخش های جامعه و البته دیگر کشورها خواهد داشت.

